

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 fillér.
Egy hónap 2 fillér.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 fillér.
Egy hónap 2 k. 20 f.

ARADI KÖZLÖNY

PÖLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-út 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, február 1.

Csend
mind a három harctéren.

Budapest, január 31. (Hivatalos).
A főhadiszállásról jelentik:

Mind a három hadszíntéren nincs
jelentősebb esemény. Höfer altábor-
nagy, a vezérkari főnök helyet-
tese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Két éjszaka támadták
a Zeppelinek Párist.

Berlin, január 31. (Hivatalos.) A
nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Neuville környékén levő új ár-
kainkat megvédelmeztük a franciák
azon kísérletei ellen, hogy azokat is-
mét hatalmukba kerítsék. A La Folie
majortól északnyugatra ejtett fog-
lyok száma háromszáztizennyelo-
ra, a zsákmány tizenegy gépfegy-
verre emelkedett. A január huszon-
nyolcadikán a Sommetól délre szil-
ezai csapatok által elfoglalt álláson a
franciák több ízben tűzzel rajtaütöt-
tek. A ködös időjárás mindenütt ked-
vezőtlenül befolyásolta a harci tev-
kenységét. A francia repülőgépek
által a nyit és hadműveleti terüle-
ten kívül álló Freiburg városára
dobott bombák viszonzásául légha-
jónk a két utolsó éjszakán a meg-
erősített Párist, úgy látszik, kielé-
gítő eredménnyel megtámadták.

Keleti hadszíntér:

Oroszok támadási kísérletei a wis-
manni temető ellen. Aa. mellett Rigá-
tól délkeletre gyalogsági és tüzérségi
tüzünkben megfúszultak.

Balkán hadszíntér:

Helyzet változatlan. Legfelsőbb
hadvezetőség. (Miniszterelnökség saj-
tóosztálya.)

Szedil-Bahr bombázása.

Konstantinápoly. A főhadiszállás
közli január 30-án:

Dardaneila-torzat: Január 28-án
egy cirkáló Szedil-Bahr környékére
hosszú lövést adott le. A többi arvo-
naltól nem kaptunk fontos jelentést.

Háborus monopóliumok.

Arad, január 31.

Tréfának hangzott el, pedig, ugy,
látszik, valóságot jövendölt Mikszáth
Kálmán, az állami gödröktől irt nö-
vellájában. Az állami gödrökkel egy
tanyai gazda akarta a világ sorját
megjavítani. Olyanformán, hogy min-
den falu végén megátnak egy ilyen
hivatalos mélyedést. Minden este min-
denki azt, amit el nem költött, bevi-
viszi a gödörbe. Reggel pedig min-
denki annyit vesz ki magának, a
mennyi kell. Így azután nincs se
szegénység, se gazdagság. Senkinek
se kell több, mint a mennyire szük-
sége van, viszont, a miye kell, azt
mindenki megkapja.

Holnap, február elsőjével életbe-
lép a lisztmonopólium és vele meg-
valósul az állami gödör elmélete az
örteni és sütni valókbán. Nincs min-
den faluban, hanem az egész ország
számára egy nagy állami gödröt je-
lent a Hadi Termény Részvénytársá-
ság. Holnapról fogva minden liszt az
övén; az határozza meg, hogy kinek
mennyit hagy meg a magáéból, ki-
nek ad át a más fölöslegéből. Meg-
szűnik az, hogy az egyik jobban
elláthatta magát, a másik pedig tel-
jesen hijjával van a lisztnek. Nem
lehet az egyiknek kincse a liszt, a
mellyel a másik meggátolja; amit ő
maga meg nem ehetik, az az
állami gödörbe jut, hogy onnét más-
nak merjenek, osszának belőle.

Lehet, hogy az új rend sok zök-
kenés után jut sima kerékvágásba,
de a háboru rendkívüli állapota tu-
lajdonképen ez lenne minden kérdés-
nek a helyes megoldása. A sok köz-
pont és kartell helyett, amelyek több-
nyire a drágaság kiaknázására, a
konjunkturák fejésére valók, olyan
állami intézkedéseket kellene az egész
vonalon életbeléptetni, amelyek ki-
egyenlítik a fölhalmozott és rejtett
készletek hegyét a szükség völgyei-
vel. A hus, a tej, a zsír, a érpótlap,
a szövet, a cukor és egyéb mind egy
erélyes és igazságos kézbe kerüljön.
Semmiiben se legyen alkalom kihasz-
nálni a véletlent, a fondorlatot, vagy

az ügyességet, amely az egyiknek
valamiből nagy mennyiséget juttatott
és az egyik ezt addig nem adja el,
a míg a szükség ötszörös árat nem
kínál érte. Mindenféle maximálás
csak szentelt víz olyan állapotok kö-
zött, ahol a maximálásnak ezer hátsó
ajtáját találták ki. A hatóságok ellen-
őrzése nem tud elég ezerszemű lenni,
hogy a különböző kiscempészések és
visszaélések útját el tudná zárni. Es
bekövetkezik a kettős baj: az egyik,
hogy a visszaélést elkövették, a má-
sik, hogy a hatóság, a törvény, a
rendeletek tekintélye a porban hever.

Háboru idején, amikor az állami
érdek az egyes emberek élete fölött
is rendelkezik, ebben is rendkívüli
rendesinálás kell. Akármilyen szo-
katlan is. Abból, amire mindenkinek
szüksége van, semmisse a tied és
semmisse az enyém. Minden a közös-
ségé, azé a közössége, amelynek nem
szabad éten veszni, tengődni és ron-
gyokban szaladni. Minden a közös-
ségé legyen; ha véletlenül az én föl-
demen nőtt, az én gyáramban esi-
náltak, én dolgoztam vele, akkor
megfizetik az árát, a munkabérét, sőt
a közvetítői díját; arra azonban nem
használhatom, hogy a más bőrén va-
gyont szerezzek vele. Elég volt már
a háborus vagyonszerzések évadjá-
ból! Most azon kell igyekezni, hogy
a gazdasági rend fel ne boruljon a
drágaság és az egyenlőtlenségek ká-
tyuibán. Háboru után, amikor sza-
badságot a tartalékosokat, a nép-
felkelőket és az egyéb katonákat,
akkor visszakaphatja a régi szabad-
ságot a termelés, az ipar és a ke-
reskedelem. Most mindenkinek ig-
gán és szabadságán fölül áll az ér-
dek, hogy mindenki el legyen látva
azzal, amire az embernek szüksége
van. Lisztje most már talán lesz min-
denkinek, de ugyanilyen módon gon-
doskodjanak más állami gödrökről
is, amelyekben összegyűjtik a fölösle-
geket, a készleteket és amelyekből
mindenki csak annyit vehet, amennyi
neki dukál.

Propeller-katasztrófa a Dunán.

(Pánik a hajón. — Eitűnt utasok.)

Az Arad Közlöny tudósítójától.

Budapest, január 31.

Rémes hajószerecséltenség történt ma reggel a Dunán, az óbudai rakparton lévő propeller-állomás előtt. A „Bomba-tér” nevű propeller harmadik utját akarta megtenni a Bomba-tér felé. Ilvenkor hét óra reggel nagy tömegekben jönnek be a fővárosba a vidéki munkásemberek a igyekesnek és a főváros különböző munkahelyeire.

A kis propelleren 240 ember számára van hely, de az alkalmazottak állítólag 400 embert zsúfoltak rá a kis hajóra, amelyet Schmidt Mihály kormányos vezetett.

A propeller éppen indulni akart, amikor valaki a község soraiból elküldte:

— Süllyed a hajó!

Irtószagos pánik támadt erre a kiáltásra s mindenki menekülni sietett volna a hajóról, a mely ekkor már oda volt kötve a hajóhid oszlopához. A korlátok mindkét oldalán recesszani kezdtek, a következő pillanatban pedig letörték és egy sorozat ember a vízbe esett. Főleg a hajó és a hajóhid közötti lévő nyíláson potyogtak bele az emberek a Duna vizébe a rettenetes sikoltozással kiabáltak segítségért.

Schmidt Mihály kormányos embereivel rögtön csónakra tilt és menteni igyekezett a vízbeesett embereket. Tíz embert fogott ki a kormányos a vízből, de ezek közül sokan már a Luiza gömzalomig elcsúsztak és árban. Mivel azonban ekkor még teljes sötétség volt, egyáltalán nem lehetett konstataálni, hogy több ember nem veszett-e a vízbe.

A mentők reggel hét órakor szállottak ki a helyszínre. Akkor már tíz utast mentettek ki a Dunából. Közülük hétnek azonnal száraz ruhát tudtak adni és ezek távoztak. Hármuknak állapota megkívánja a kezelést. Ezeket a mentők a Szent Margit-kórházba szállították be. Nevük: Hubacsék Mauda, 16 éves napesszámoló. Gyula Mária, 28 éves napesszámoló és Roth János, 17 éves napesszámoló.

A rendőri bizottság Becker Adám kapitány vezetése alatt ma délelőtt tíz órakor ment ki a katasztrófa színhelyére, hogy a vizsgálatot folytassa.

Gyula Mária a kórházban a következőképpen adta elő a katasztrófa lefolyását:

— Az óbudai állomáson folyton vészedelem tolongás volt, mert mindig sok utas akart átkelni Újpestre. Ma reggel is így történt s az volt a baj, hogy ezuttal is, mint rendszeren, sokkal több utast engedtek a propellerrel, mint amennyinek helye lett volna. Ez okozta a szerecséltenséget. En csak arra emlékezem, hogy valaki elküldte magát: Süllyed a hajó! Meneküljétek! Erős nyomást éreztem s a következő pillanatban belezuhantam a Dunába. A vízben elvesztettem eszméletemet.

Mintán a mentési kísérletek teljes sötétségben történtek, így még nem lehetett megállapítani, vajon a katasztrófának van-e halottja. A szemtanúk állítása szerint többen tűntek el a habokban, holttestre azonban még nem akadtak. Egy egész csomó tanút, köztük Schmidt Mihályt, a propeller kormányosát is kiballgatták a főkapitányságon. Az eddigi vallomásokból meg lehet állapítani azt, hogy vétkes gondatlanság történt, mert a propelleren mindössze 200—220 ember fér el, de ennél jóval többet eresztettek fel reggel a hajóra.

Budapestről jelentik: Az óbudai propeller szerecséltenségnél a hivatalos megállapítás szerint négyszáz embernél többnek adtak ki jegyet, noha kétszázötvennek volt hely. Eddig egy férfi holttestet agnoszkáltak. Mivel az utasok nagyrésze vörösvári kofa, akik csak a hét végén térnek haza, a halottak száma csak ekkor lesz megállapítható. A társaság ellen a büntügyi eljárás megindult.

Színház az istállóban.

(Theatre Francais a német fogolytáborban.)

Az Arad Közlöny tudósítójától.

Arad, január 31.

A legeredetibb művész-esték kétszázötvennél azok a színelőadások, melyeket a németországi fogolytáborokban rendeznek a fogolyfranciák a „barbár” németek nemességének és rávén. Egy ilyen színelőadásról érdekes leírást közöl a berlini „Nationalzeitung.”

A hideg és fehér téli éjszakában a fogolytábor hólepte utain sűrű rakokban oszlanak a franciák a csapatgyakorlólőre álló istálló felé, ahol a színház székel. A kapun friss, isléves plakát, montmartre-színházi falragasz hirdeti:

Rideau 6 heures.

(Az előadás kezdete 6 órakor.) A hosszú istállóban, amely valamikor a svadron lovainak volt a tartózkodási helye, fapadok sorakoznak egymás mellé. Az istálló végén van a színpad fél ember magasságban. A szegény szegények odújában meghalolva kell kuporogni. Kék, sárga ékítményekkel díszített függöny zárja el a színpadot s a zenekart villamos lámpák fénye világítja meg. A község tömege már ostromra indul a kasszák ellen, ahol a viszonyokhoz mért olcsóság teszi lehetővé minden fogolynak, hogy műélvezetben részesüljön. A ledrágább hely 15 pfennig és a földszinten 10 filléres helyek is vannak. A nézőtér zsúfolásig megtelt, még a jászolon is ülnek. Az első sorban német tisztok és a tolmácsok foglalnak helyet. A zenekar rázendít egy indulásra. Az előjáték megkezdése előtt művészeti programokat árultanak tréfa, tarka cimrájával. Közben olcsó édességeket árultak és a zenekar francia elevenességgel játszik.

A francia színházak jellegzetes meggyízó jele: a függönynek bottal történő háromszoros fellebbentése után hangtalanul csendesedik a nézőközönség s ha akad még lecsúszó, azt hamarosan lepiszegezik. Minden szóra figyelem feszül és minden szó mot-t minden tréfa öröm és nevetés nyugtat. A díszletet rendkívül ügyesek és a színházi költőkkel, butorokkal együtt valamennyi a foglyok munkája és primitívességük nem nélkülöz bizonyos hátt. A díszletelés rendszeren olyan, hogy egy balkonajton keresztül egy kertre, a sorrentói öblre, vagy egy park-táira nyílik kilátás. Minden a modern színházi dekoráció impresszionista stílusában van megtervezve.

A műsor variatív része a megragadóan szépen stilizált vörösvári parkban játszódik le. A program első felét többnyire egy egyfelvonásos darab követi. A színház vezetője a párisi „Grand Guignol” egy fogoly művésze szeptemberben Henri Bernstein „Bakkerat”-ját is előadta. Az előadás ügyes volt, ha nem is volt egészen művészi, de nem szabad elfeledni, hogy a direktor kivételével a trupp valamennyi tagja illetékes civil, talán kiskereskedő, késimun-

kás, gyári alkalmazott, tehát hiányos műveltségű ember. A háború előtt nálunk is jólismert vígjátékszerző társaság: Fiers és Caillavet is szerepelt a műsorban. A nőszereplők játéka különösen jó, elannyira, hogy az ember alig veszi észre, hogy katonák játéka. Nem egy vidéki színésznő tanulhatna ezektől az ügyes és elegánsan domborító francia fogolyszínészekről. A női szerepüket alakító katonák sok kedvvel karikírozzák a mai divatot.

Az esti hat órától kilenc óráig tartó előadásnak ma az egyik programja:

Orchestra: „Marche nocturne de Sommer-nachtraum” de Mendelssohn.

Concert:

Alt: La petite dame du Métra.

Tom Suram: L'accordéon.

Baoriz: L'ame des violons.

Dorval: La ceinture.

Orchestra: Si j'étais roi, Ouverture de l'opéra de Adam.

Million: Hay a danger pour la patrie.

Théo: La bouche sensuelle.

Tom Suram: Sous les bananiers.

Renaud: Micaela.

Entre-Acte:

Orchestra: „Fledermaus.” Fantaisie de l'opéra de Strauss. „Que Suzanne n'en sache rien.” Comédie en 3 actes.

Retraite: The wedding glide de Marchetti.

Látjuk, hogy a műsorban „boche”-ek is szerepelnek: Mendelssohn és Strauss, az előbbi a „Szentivánéji álom” nézindulójával az utóbbi egy fantáziájával a „Böregés”-ből.

Az első számok és egy másikat nézünk, nem épen a leghatározottabban. Felső egy fiatal „geni” erősen udvarozva, fekete frakkban, gardéniával a gomblyukában. Az igazságot és a fehér kraváttát nem ezérez színlétképes, az a nézők mit megütöztet, mert hiszen a színház a kínosai egy este több „művész” testét fordolnak meg. Az illu „cent” epedő dalt énekel a szerelemről és a tavaszról, kissé olvadozó-hangon. A program minden egyes számmal javul. Sorra jönnek a publikum kedvenc asinészi, akiket hangos toszás fogad. Az előadásra kerülő dalok többnyire értelmesek, de a coupletök olyan egyértelmű kétértelműségeket tartalmaznak, hogy francia fogságban lévő honfitársaink bizonyára nem adhatnák elő, de mégis vállalkoznak rá.

A couplet énekeseket elő akarják elengedni a színpadról és sűrűn meg feljűk az utaztató: „bis!” Különösen nagy az öröme a nézőközönségnek, amikor egy-egy egyfelvonásos végén a „madame” csipkés nadrágban jelenik meg a színésznő, vagy amikor a diva fejbőlhatással és kézzel dobott csókokkal üdvözi a nézőtérben ülő lemeréseit.

Jön a balkáni gabona. Orsováról jelentik: Ennek a hónapnak legnagyobb meglepetése a dunai forgalom folytonossága volt, amely szinte példa nélkül való. Az utolsó tíz napon belül egész sorozat uszoly érkezett buszával és tengerivel egy Bolgáriából, mint Romániából. Érdekes körülmény, hogy a román szállítmányok egy része elővátelekből származik és így nem esik bele abba a kontingensbe, amelyet a központi hatalmak a maguk számára biztosítottak. Amennyire eddig megállapítható volt, a szállítmányok nem elsőrangú értékűek, de a tengeri hirtelenségi cölakra igen alkalmas. Hír szerint a vasúton érkező áru általában sokkal jobb minőségű és az ellen eddig nem is merült fel kifogás.

Bukarest fényűző pompába fullad.

(A „gazdag” román főváros. — Százezer vagon gabonát vásárolunk Romániától.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, december 31.

A Bukaresti Tagblatt vasárnapi száma közli ezt a szenzációs intelmet a román középosztályhoz:

„Ha egy idegen, aki Bukarestbe érkezik, külszin után itélkezve, aminek a nap bizonyos óráiban a város főbb utvonalaiban szemtanuja, Bukarestet a legvirágzóbb, legnagyobb gazdasági berendezkedésű városnak kellene tartania az egész világon.

Az, aki Bukarest lakóinak pénzügyi helyzetét a román hölgyek toaletti fényűzése után bírálná meg, annak azt kellene hinnie, hogy az élelmiszerdrágaság és bizonyos társadalmi osztály nyomoruságos helyzete tényleg csak üres szavak, amelyeknek nincsen komoly alapjuk.

Meg kell azonban állapítanunk, hogy a legnagyobb fényűzést nem az előkelőbb társaságok hölgyei fejtik ki, akiknek anyagi körülményei pedig ezt megengednék, hanem a középosztály asszonyai, a kereskedők feleségei, a hivatalnokok nejei és azok az asszonyok, akiknek férjeik mint ugynevezett „levegő emberek” foglalkozás nélkül élnek a kávéházakban. És mindez egy olyan időszakban történik, amely gazdaságilag a legsúlyosabb problémákat vetette felszínre, a mikor senki sem tudhatja, mit hoz a holnap, amely talán nagyon is próbára teszi majd a takarékoságot, amit e nők ma annyira megcsúfolnak.

Ennek a könnyelmű fényűzésnek a szociális és morális következményei rendkívül tragikusak. Letört egzsiztenciák, szerencsétlen, házasságok, szegény, bűn, becstelenség: ez a perspektíva.

Ezen luxus ellen prédikálni annyi, mint borsót hányni a falra. Megállapíthatjuk azonban, hogy ez a sajnálatos eltévedés mélyen bent él a lélekben és ami a középosztálybeli asszonyaink egész életfelfogásában.

Százezer vagon román gabonát vásárolunk.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: A központi terménykiviteli bizottság tegnap esti ülésén hivatalosan jelentést tettek arról a tárgyalásról, a mely az osztrák-magyar-német konzorciummal folyik újabb terményeladásra vonatkozólag. A folyamatban levő tárgyalásokat Constantinescu Sándor miniszter elnöklése alatt folytatják. A tárgyalások százezer vagon régi és új tengerre, azonkívül a még rendelkezésre álló más termények vásárlására vonatkoznak.

Bukarest—Berlin—Bécs.

Szófia. A „Balkanska Posta” jelentése szerint a Románia és a központi hatalmak közti viszony javul. Egyrészt

Németország és Ausztria-Magyarország, másrészt pedig Románia között tárgyalások vannak folyamatban. Párhuzamosan e tárgyalásokkal megbeszélések folynak Bécs és Berlin között is. Carp Péternek bécsi utazását is úgy értelmezik, mint a Románia és a központi hatalmak közötti közeledés kezdetét. Carp közvetlen azután utazott Bécsbe, hogy Ferdinánd király meglátogatta őt Tibanestiben.

Szófia. A Balkanska Posta illetékes helyről jelenti: Románia tárgyalásai a központi hatalmakkal a legjobb mederben haladnak, Németországgal és a monarchiával egyszerre tárgyalják az együttműködés lehetőségét. Carp Péter bécsi útja és Busche bukaresti német nagykövetnek a királlyal és a kormánnyal folytatott tanácskozásai összefüggenek a meg egyezéssel. A tárgyalásokat rövidesen befejezik.

Román-bolgár áruforgalmi tárgyalások.

Bukarest. A Szófiában megjelenő Dnevnik írja: Azoknak a bolgár árutnak jelentékeny része, amelyeket romániai állomásokon eddig visszatartottak, most megérkezett Bulgáriába. A bolgár pénzügyi kormány új delegátust küldött Bukarestbe, hogy még a Romániában vesztendő, Bulgáriának szánt küldemények transzportálását minél sürgetőbben kiesszközölje.

Busche követ nem jelentett be követeléseket.

Bukarest. Az Adevărul és az Epoca oroszofil lapok Busche német követnek a királynál tett legutóbbi audienciájával kapcsolatosan azt a hírt terjesztették, hogy a követ ultimátum jellegű követeléseket támasztott kormánya megbízásából. Az Independance Roumanie, a kormány felhivatalos lapja megcáfolja ezeket a híreszteléseket és hangsúlyozza, hogy a oroszofil sajtó tendenciózus, hamis hírekkel izgatja a közvéleményt és a koholmányok Románia hátrányára csakis idegen hatalom érdekeit szolgálják.

Kik kérhetnek három havi szabadságot? A honvédelmi miniszter felhatalmazta a honvédkerületi parancsnokságokat, hogy közgazdasági érdekből, különös méltánylást érdemlő esetekben az alábbi foglalkozást azoknak előre meghatározott időre, de legfeljebb három hónapra szabadságot engedélyeshessenek: önálló mezőgazdák, nagybirtokosoknak, mezőgazdasági szövetkezetek egyes tisztviselőjének, mezőgazdasági célokra szükséges kovácsoknak és bográroknak, udvarbirtokosoknak, munkavesztőknek, erdőgazdák, fatermelők és ezek szervezetői, felügyelői, gépészeti személyzetének, molnároknak és halászoknak, kádároknak (legfeljebb 6—7), serfőzőknek és alagsóvezetőknek. A kérelmeket a közgazdasági hatóságok tejei, illetve főispánok véleményesíthetik.

Az osztrák-magyar flotta Durazzo előtt.

(Albániában nem találtak olasz ellenlétlára csapataink.)

Távirati tudósítás.

Cattaró—Bécs, január 31.

Szófia. A Kambana jelenti: Az osztrák-magyar flotta huszonhat egysége megjelent Durazzo előtt. Ezzel párhuzamosan a napon Tyrana-ba menekült.

Cattaró. A Montenegróból Albániába nyomult csapataink még nem találkoztak olaszokkal. Ugy hírlik, hogy az olasz csapatok az Adria partjaira vonulnak vissza, ahol koncentrációs táborban kísérik meg a végső ellenállást. Mintegy másfél hónappal ezelőtt körülbelül kétezer szerb meg akarta adni magát, Montenegrón keresztül igyekeztek állásaink felé, a montenegróiak azonban feltartóztatták és visszairányították őket és nem akarták megengedni a fegyverletételt.

Cattaró. Hadvezetésünk katonaszemélyeket automobilon látja el élelemmel. Csapataink széles rajonokban megszállották a montenegrói falvakat, amelyekbe lassanként visszatér a lakosság. Katonáink a megszállott falvakban azonnal megkezdték az élelmiszerek kicselezését, s így a kitéhezett lakosság rokonszenvét csakhamar megnyerték.

Páris. A Petit Journal jelenti Lyonból: A montenegrói miniszterelnök és a montenegrói francia ügyvivő Párisba utaztak.

Zürich. Korfu szigetére újabb montenegrói katonák is érkeztek nagyobb számmal. A montenegrókat Korfu szigetére a szerb hadsereggel együtt reorganizálják és a balkáni háborúban akarják felhasználni, ott, ahol szükség lehet rájuk. — A Svájci Távirati Ügynökség jelenti: A görög lapok újból foglalkoznak a szerb hadsereg újjászervezésével, amely Korfu szigetére állítólag Putnik főparancsnok vezetésével folyik. Az Embros a következőket írja: A balkáni hadjárat folyamán a szerbek kilencszáznyolcvanöt veszítették el ezer ágyújuk közül, ugyancsak elvesztették mintegy százezer puskájukat és összes gépfegyverüket is. A szerb hadsereget, amennyiben erről ma beszélni lehet, teljesen újjá kellene felfegyverezni és nagyon is kétéges, hogy lehetséges-e és rövid időn belül. Úgy látszik egyébként, hogy az entente körében sem bíznak abban, hogy a harcokban kimerült Szerbia elmenekült csapatát ismét fölvehetik rövidesen a küzdelmet. A szerb katonák szállítását egyre tart Korfu felé.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Montenegró felfegyverzésének és pacifikálásának váratlanul sima lefolyása, gyorsabb előnyomulást tett lehetővé Albániában, mint remélni lehetett.

Hadosztályaink az albán hegység lábánál vonulnak dél felé.

A tenger felől az erdős és elárasztott utak biztosítanak bejáratot.

Ezerötszáz züllött gyermek Aradon.

(Az aradi gyermekbíró érdekes nyilatkozata. — Beszélgetés Köller János táblabíróval. — Csak a tanulatlan gyermekek követnek el bűnöket. — Nincsenek gyilkosságok. — Ledér életű leánykák.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 31

Az utóbbi időben rendkívüli módon foglalkoztatja az aradi társadalmat a háború következtében gondot okozó maradt gyermekek sorsa. Több oldalról hozottak el vélemények ebben a kérdésben, azonban mostanáig nem hallottuk a nyilatkozatát ebben a nagy jelentőségű szociális ügyben annak, aki leghivatottabb a vélemény mondásra és a való helyzet feltárására. Ez a faktor: Köller János aradi táblabíró, akit az állam különböző tanfolyamokra küldött ki és gazdag élettapasztalattal most, mint aradi gyermekbíró értékesíti a társadalomnak alig fölbecsülhető szolgálatokat teljesít működésével.

Köller János aradi gyermekbíró az Aradi Közlöny munkatársának a következő érdekes és fontos nyilatkozatot tette:

— Örömmel közölhetem, hogy az aradi társadalom a leendőreandóbban viselkedik ama gyermekekkel szemben, akik a háború következtében gondozók nélkül maradtak. Az itthon maradt emberek teljes mértékben átérzik a jövő nemzedék nevelésének óriási fontosságát és mondhatom: soha még úgy nem nyilatkoztak a szívek a gyermekek iránt, mint most. És erre a szeretetre, megértésre rendkívül nagy szükség is van, mert mi szánálattal tapasztaljuk, hogy az itthon maradt családoknál a nevelés tekintetében jelentékeny visszaesés állott be. Hogy ez a visszaesés ne csupán a teljes elzártság, az a társadalomnak volna feladata. Máskor is, de most különösen szükség van erre, mert hiszen az elhagyott gyermekek sorsa, gondozója a legnehezebb feladatot teljesíti: a hazát védi és ezért kénytelen elhanyagolni családját. A gyermekvédelem munkásai sajnos tapasztalják, hogy a fiatal koruk a háború alatt nagyobb mérvben léptek a bűnözés útjára és sokkal jobban szükség volt a hatóság beavatkozására, mint a béke idején. A gyermekek nem félnek a női felügyeletről és mindent megengednek maguknak. Jellemzi a helyzetet, hogy maguk az anyák számos alkalommal hatósági védelmet kértek gyermekeik ellen, mert már nem bírtak velük.

A gyermekbírók és rendőrök igyekeztek az anyáknak segítségére lenni, ép úgy, mint az árvasékek, a gyermekmenhelyek és a patronázs egyesületek. Ezek az intézmények, hatóságok átvették a gyermekeket és pártfogókkal látták el, a 15 éven aluliakat pedig a különböző gyermekmenhelyekben helyezték el, míg a 15 éven felüliek, akik nagyobb mérvben bűnöztek, javítóintézetekbe, vagy pedig a fiatal koruk fogházába utalták. A háborús helyzetet élénken karakterizálja az a tény, hogy az 1915. év folyamán az aradi gyermekbírószámban mintegy 1500 gyermek fordult meg. Az 1914. évben, amikor a háború kezdődött, valóságos rohamot intéztek a fiatal koruk a bíróságunk ellen. Ekkor ugyanis számos iparüzem szüntette be működését és a tanoncok emiatt felügyelet nélkül maradtak. Az 1915. évben az egész országban mintegy 30 ezer gyermek került a javítóintézetekbe, az állami gyermekmenhelyekre pedig közel 80 ezer fiatalkorut helyeztek el.

— Az aradi patronázs menhelyen összesen 268 fiatalkorut helyeztek el a különböző

hatóságok. A patronázs menhelye több mint száz gyermeket adott ki magánosokhoz és jobbra ipari pályákra képezte ki. A gyermekek bűnözési módja igen különböző, de örvendetesnek mondható, hogy ugynevezett főbenjáró bűnt keveset követtek el; egyetlen gyilkosság se fordult elő közöttük, rablás csupán egy-kettő. Leginkább azonban lopásokat követtek el a fiatalkoruk. A fiatal leányok erkölcsének romlása elszomorító. Ezek a félig fejlett teremtségek hamar rátérnek a ledér életmódra gondozók hiányában. De remélhető, hogy a január elsajén életbe lépett új törvény, amely a közveszélyes munkakerülőkre vonatkozik, megtisztítja tőlük a társadalmat. Ez a törvény kötelességévé teszi a bíróságoknak, hogy azokat, akik nem tudják kimutatni: miből élnek, dologházakba internálják. A férfiak számára Jászberényben, a nők számára pedig Kalocsán állítottak föl dologházat. Egy-egy embert minimálisan egy esztendőre internálnak. Ezekben az intézményekben megtanítják dolgozni a romlott lelki teremtségeket, mert elvonják őket a rossz társaságoktól és fölkelik bennük a nemesebb ösztönöket.

Örvendetesen állapítható meg, hogy az ugynevezett jobb családok gyermekei között alig találtunk bűnözőt. Az iskolás gyerekek között csak egy tölvi akadt. Ez annak a bizonyítéka, hogy az iskolázás javítja a gyermekek erkölcsét.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Zádor Ilonka, az orsz. színészakadémia végzett növendéke, kedden lép fel vendégként „A kisasszony férje” című művészi előadásban, melynek mai bemutató előadása különben is a legnagyobb érdeklődés központja, Drágó Gábor rendkívül érdekes művészi előadása ma már nem csak Budapesten, de Bécs és Berlinben is állandó műsor darab, joggal feltehető, hogy a kisasszony férje Aradon is meg fogja lenni a legnagyobb sikerű. Szerda két előadás lesz a színházban, d. u. fél 8 órakor mérsékelt helyárral Lehar legnagyobb alkotása a „Végre egyedül” kerül színpadra, Z. Váradi Margit, Bárcs, Járni R., Győző és Polgárral a főszerepekben, este pedig „A kisasszony férje” művészi előadás. „Ember tragédiája” Madách örökbecsű műve, szombaton kerül színpadra az idén először. Főszereplők K. Kápolnai Juliska, Hidvégi és Dehli, különben részt vesz az egész személyzet.

* Nick Fantom-reprizek az Apollóban. Hogy mennyire a közönség kíváncsiságának tett eleget az Apolló-színház igazgatósága, amikor Nick Fantom nagy sikerű detektívdrámáit újból műsorra tűzte, az különösen ma este látszott. A publikum, akár „Rob-Robin gémfantói”-nak is a „Labradori villá”-nak premierje, szufoltság megtöltötte a nézőteret és érdeklődéssel nézte végig a szenárióját detektív idegenforgalmi munkáját. Nick Fantom professzor egészen új alakja a mozink és már is oly népszerűségnek tett szert szenáriójával és nem a sablonos nyomokon járó nyomozásával, hogy nemcsak a premiereken, hanem a reprizeken is telt házat tud vonzani. Kedden mutatja még be az Apolló a két nagysikerű detektívdrámát.

* Mater Dolorosa. (Egy anya kálváriája). Szerda az Erzsébet mozgószínházban. A Nordisk filmgyár egyik legjobb és legsikerültebb alkotása a nagyváros legsötétebb mélyén a munkátlanság kiokádásában játszódik le az a történet. Az anyai szeretetnek, a tegegyi fájdalomnak és átragyogó megbékélésnek szent, magasztos érzelmeknek diadonja ez a kép. A főszerep a Nordisk elsőrangú tragikája, Marie Diensen játssza, elfogódva, megremegően nézzük játékát, amelyen át meg kell éreznünk minden anyai érzést, szívét, bánatát és szeretetét, amely gyermekekéhez űzi őket. Vasárnap: Montenegro kapitányja eredeti helyszínen készült háborús felvétel és a Gyűlölet című alger dráma, a Lovcan hegység aktuális felvétel, elsőrangú pótműsor keretében kerül bemutatásra. 171

magyar vigjátékban (Jó éjt Mukil) játssza Vendrey a főszerepet.

* Koloratur énekesnő a karmesteri székben. Szatmárról jelentik: Pénteken este, a Lengyelvár című operetta előadásán nem is kellett mondani, hogy a közönségnek, hogy a karmesteri székben nem a rendes dirigens ült, hanem a társulat kedvelt koloratur-énekesnője: Kovács Vióra, aki az egész darabot a legteljesebb művészi precizitással dirigálta végig a közönségnek folyton megújuló tapsai mellett. A művésznőnek kiváló sikere volt az új működési terén és alkalma volt bebizonyítani, hogy nemcsak elsőrangú koloratur-énekesnő, de mestere a partitúra olvasásának és a zenekar vezetésének is. A „beugrása” azért volt szükség, mert a szerződötött karmester valamilyen okból megtagadta a működést, nem törődve azzal, hogy ezzel a renitenciával nemcsak igazgatójának és konzertiális alapon működő karmestereinek okos keletkezését, de a közönségre egyáltalán nem tartozó kulisszaafférok miatt a színházhatóságoktól áll bosszút. Most az csak véletlen dolog, hogy akadt a színháznál valaki és az épen erre valósnan nem köteles primadonna, aki öt pótolni tudta.

* Színház hírei. Zádor Ilonka az orsz. színészakadémia végzett növendéke, kedden lép fel vendégként „A kisasszony férje” című művészi előadásban, melynek mai bemutató előadása különben is a legnagyobb érdeklődés központja, Drágó Gábor rendkívül érdekes művészi előadása ma már nem csak Budapesten, de Bécs és Berlinben is állandó műsor darab, joggal feltehető, hogy a kisasszony férje Aradon is meg fogja lenni a legnagyobb sikerű. Szerda két előadás lesz a színházban, d. u. fél 8 órakor mérsékelt helyárral Lehar legnagyobb alkotása a „Végre egyedül” kerül színpadra, Z. Váradi Margit, Bárcs, Járni R., Győző és Polgárral a főszerepekben, este pedig „A kisasszony férje” művészi előadás. „Ember tragédiája” Madách örökbecsű műve, szombaton kerül színpadra az idén először. Főszereplők K. Kápolnai Juliska, Hidvégi és Dehli, különben részt vesz az egész személyzet.

* Nick Fantom-reprizek az Apollóban. Hogy mennyire a közönség kíváncsiságának tett eleget az Apolló-színház igazgatósága, amikor Nick Fantom nagy sikerű detektívdrámáit újból műsorra tűzte, az különösen ma este látszott. A publikum, akár „Rob-Robin gémfantói”-nak is a „Labradori villá”-nak premierje, szufoltság megtöltötte a nézőteret és érdeklődéssel nézte végig a szenárióját detektív idegenforgalmi munkáját. Nick Fantom professzor egészen új alakja a mozink és már is oly népszerűségnek tett szert szenáriójával és nem a sablonos nyomokon járó nyomozásával, hogy nemcsak a premiereken, hanem a reprizeken is telt házat tud vonzani. Kedden mutatja még be az Apolló a két nagysikerű detektívdrámát.

* Mater Dolorosa. (Egy anya kálváriája). Szerda az Erzsébet mozgószínházban. A Nordisk filmgyár egyik legjobb és legsikerültebb alkotása a nagyváros legsötétebb mélyén a munkátlanság kiokádásában játszódik le az a történet. Az anyai szeretetnek, a tegegyi fájdalomnak és átragyogó megbékélésnek szent, magasztos érzelmeknek diadonja ez a kép. A főszerep a Nordisk elsőrangú tragikája, Marie Diensen játssza, elfogódva, megremegően nézzük játékát, amelyen át meg kell éreznünk minden anyai érzést, szívét, bánatát és szeretetét, amely gyermekekéhez űzi őket. Vasárnap: Montenegro kapitányja eredeti helyszínen készült háborús felvétel és a Gyűlölet című alger dráma, a Lovcan hegység aktuális felvétel, elsőrangú pótműsor keretében kerül bemutatásra. 171

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazutól érkező hír-lap. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Aradi honvédek védik Rarancét.

(Dum-dum az orosz gépfegyverben. — Egy aradi honvédszászlós a bukovinai harcokról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 31.

Rarance és Toporoutz! A legvéresebb orosz offenzíva két nevezetes fokusa. Itt ég, itt lobog legnagyobb lánggal a harc tüze. Erre a két bukovinai községre meresztí szemét a muszka már hetedik hete és kerestí százezer halott hullája fölött előre a fiatalaságát, hogy ha nem karácsonyra, ha nem újévre, ha nem vízkerezsre, de legalább gyertyaszentelőre Csernoviczba jusson. Rarance és Toporoutz! Hős vértől pirosító gyászter, ahol magyar honvédek erős mellél tartják fel az orosz tengert, amely mezségyentve, hullámtörötten sudul vissza a medrébe.

Mi történik a bukovinai fronton? Hősér hivatalos jelentései nagy vonásokkal rajzolták meg az orosz offenzíva egyes fázisait. Az Aradi Közlöny abban a helyzetben van, hogy egy aradi résztvevő igen sikerült, színes leírása nyomán nyújthat áttekinthető képet a gigantikus küzdelemről. Fodor Zsigmond állami tisztviselő fia, aki egyik honvédezzredbe zászlós, írta meg ezt a felsőges tragédiát, amelynek szenvedő hősei az oroszok. A lövésárok ugy látszik írásra inspirál. A véres golyózáporban készült figyelemreméltó első esetelése a bukovinai offenzívának itt következik:

— Talán ezt tudjátok már az újságokból, hogy hol vagyunk, hiszen benne volt az újságokban a...-as honvédek dícsérete, Bizony lehettek csendes Volhyniából! Január elején álltunk a vonatra, nem tudva merre visz a gőzmasina, csak éreztük, hogy valahova oda, a hol baj van. Az utazás kellemes és zálos volt: egy olyan vesztesébe induló társaság csak nem számorkodhatik! Január 6-án láttuk meg a gyönyörű Csernovicot is kiszálltuk Neuzucskán. Ott pihentünk két napot, 8-án indultunk délben a bizonytalan felé, arra, ahol legremszebben döngött az ágyu és ropogott a fegyver, éjjel értünk Rarance községbe, köröskörül ágyudörgés és fegyverropogás a hegyeken. Másnap reggel sötétben indultunk a rajvonat felé. Felhathor kezdtek fűtőlai a golyók a fejem felett. Hatkor már egész nyugodtan mentem előre, már megszoktam. Egy hegyalába értünk, mire kivilágosodott. A hegy tetjén volt a rajvonat. 9-én csendesen felt el a nap; a múlt napi harc nyomait takarítottuk. Irtozatos kép. Sátorlanokban hordták le a szegény halottakat; néhol csak valami ősezo kapart valami, a az egyember, esetleg kettő, három. Egész nap ezeket néztem: estére már megszoktam, megvoltam nyugodva. Másnap újra esend. — Persze a baka, ha két nap esend van, elszemtelenkedik, nem gondol a veszélyre. Az ebéd kiosztáshoz csoportban tolongott egyszerre sok száz lármázva, amikor hirtelen egy orosz repülő jelent meg a fejünk felett. Egy kört írt le a negy könnyedén és a következő peroban csodálatos pontossággal csap be az első gránát, az első után a többi és mikor a társaság ki van verve a fedezékek-ből, jönnek az apró búrnyfelhők, s hull a vas eső, a srappell. Ekkor kapom a parancsot, hogy a századot vezessem el máshova, a holnapi harchoz. Szép liba sorban eljutunk a kijelölt helyre, minden veszteség nélkül. Itt nem volt ágyutüz, csak a puska golyók dabolnak. Hozzá fortunk az árok ásáshoz és ugy 11 órára már szépen be voltunk ásva. Dacára

a folytonos puskatüznek, csak egy könnyű sebesültünk volt az egész munka alatt. Magam is öt órán keresztül ácsorogtam folyton álló helyzetben minden fedezék nélkül ebben a tűzben: itt fűtül, ott patogott és hál istennek semmi baj sem történt velem. Éjféltkor belefektüdtem én is az árokba a ugy aludtam, mint a bunda. 11-én reggel 7 óráig. Gyönyörű napfényes időben ébredtem, köröskörül gyönyörű vidék, mindenhol esend.

— Egyszerre hirtelen bántó sivitás és kezdődik a perző tűz. Mindenfelé, a hová csak a szem ellát füst felhők, ézni látszik minden. Egy pár perc múlva már nem lehetett beszélni. Lössen kezd lefelé jönni a gránát becsapódás 100 lépésre előttünk, 50 lépésre a hátunk mögött, aztán szépen belénk. Jó 24 és 28-as gránátok. Értáll az ember lélekzete, mikor lecsap és ugy perző hull lefelé a feldobott föld 5—10 kilótól egész apró homokig. Pár perc múlva minden ember olyan, mint az ördög.

Egy gránát betemati L. barátomat: kiásuk, nincs semmi baja, csak fél órült az izgalomtól. Oda buvik mellém, s mint egy gyerek kezdegeti: te ide nem csap be? Itt vagyunk egy fél óráig, akkor jön a parancs, előre fel a rajvonatra Irtozatos volt. Csodálatosan nyugodt voltam. Elöl mentem vagy 25 lépésre és azt a képet nem feleitem el soha; mikor hátra néztem az egész század gyönyörűen, mintha csak gyakorlaton volnánk, időt utánam szép egyenes vonalban. Az orosz, mint egy örült ugy lött. erapnel, gránát, bűzgránát, az a hegyoldal szitává van löve, megborzad az ember, ha látja és mi azon keresztül mentünk nagyon kis veszteséggel. Szegény L. barátomat itt temeti el másodsor a gránát és a két halántéknál mecsesbeül; azért nem halt meg, most Csernovicban van. A hegy peremén megnéhe-nünk, itt hal meg a szakaszvezetőm. Itt álltunk délutánig, várva a parancsot. Délután engem a szakaszommal felküd az ezredes ur az első század segítésére. Irtozatos hely volt. Folytonos gránát, míg végre délután 4 órakor elhallgat az ágyu s kezdődött a gyalogsági tusa. Akkor éjjel öt rohamot vertünk vissza olyan állásból, hogy a muszka onnan az első percben elfutott volna, de a mi bakáink, mint az oroszlanok, ugy harcoltak. Reggelre a muszka visszavonult eredeti állásába, csak a ha'ottjai bizonyították, hogy ott volt a betyár. Másnap a halottakra vadásztunk. A muszka ugyanis, hogy ha kinn szorul, nappal ugy fekszik, mint a halott, éjjel meg elfut. A bakák egész kedélyesen fogták fel a dolgot és volt dícsérvés, hogyha egy-egy áhhalot'at sikerült felugrasztani.

— A harc azután folyt a rendes mederben. Naponta ágyutüz, de csak olyan játék a tizenegvedikéhez képest, egy-egy roham éjjel, de mind semmi. A fejlődés sok és mind dum-dum. A muszka gépfegyverrel is dum-dumot lött. A hatása irtozatos. Egy csattanás és a szegény baka fájón tenyernyi lyuk s már viszik is lefelé a sátorlepkben. Így tartott ez 19-ig. Ekkor újra nekifohászokodott a muszka. Egy általános támadás, visszaverik, de 20 lépés hosszú s husz lépés szélesen benn van a muszka a mi állásunkban, onnan ki kell vetni. Kapom a parancsot, fel oda a futóárookban a 3. és 4. szakasszal. Ekkor mentett meg az isten, nem

tudom hányadszor a biztos haláltól. Az egy lépés széles árokban mentünk felé, mitsem tudva arról, hogy az árok végén ott áll az orosz. Egy fordulónál, alig husz lépésre tőlünk, látjuk, hogy a muszkák már ép a püskájukat helyezik be a mi lövésünkre. Ki akarunk ugrani az árokból fel a sik tetőre, hogy legalább ne az árokban verjenek agyon. Aki kímászik, leszedik géppuskával. Vállamon egy ütés, azt hiszem megsebesültem, de nem csak a köpenyt szakította át a golyó. Ezután mi történt, magam sem tudom, de tény, hogy a végén elfortunk egy csomó muszkát, egy csomót agyonvertünk, visszafoglaltuk az állást s újra a muszka kánta meg a támadást. Még sznap és az éjjel lent voltunk a vonalban, most pedig jufalomból itt pihentünk egy csendes faluban. Egy kercolás-sines raitam. Előléptetésre és kifüntetésre vagyunk felterjesztve.

Ki vesztett legtöbbet a háboruban?

(A négyesszövetség viszálkodása.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, január 31.

A Moldovában olvassuk ezeket az érdekes sorokat: A négyesszövetséggel rokonszenvező román lapok egy idő óta azzal állítják magukat, hogy Németország eddig elszenvedett nagy veszteségei miatt előbb-utóbb elveszti a háborút, amelyet az ellenségek forat megnyerni, akiknek veszteségei sokkal kisebbek az övéké.

→ Mi azonban — írja a Moldova — emlékezünk még a német kancellár legutóbbi beszédére, amelyben kifejtette, hogy Franciaország vesztesége nagyobb Németországnál, ezt azonban a francia nép nem tudja, mert a kormány a háboru kezdete óta mind a mai napig nem adott ki veszteséglistákat és csak arra szorítkozott, hogy a francia közvéleményt azokkal a rettenetes veszteségekkel vigasztalja, amelyeket a központi hatalmak szenvedtek az elmúlt nyáron, miközben az oroszokat a Kárpátoktól Oroszország szívébe üldözték.

Ime, azonban, a Daily Mail szeptemberi tudósítója most egy szenzációs cikkben azon szemrehányást teszi Angliának, hogy nem méltatja kellőképen azokat a bezzalmas áldozatokat, amelyeket Oroszország a tannenbergi harcokban, a lengyelországi téli küzdelmekben és különösen az elmúlt nyári visszavonulás alatt elszenvedett.

Az „angó” újságíró szerint, aki Szaszonov tudomásaival, ha ugyan nem egyenes inspirációra táviratozta Londonba a fenti sorokat, Oroszország maga beismeri, hogy a szövetségesek között ő szenvedte a legsúlyosabb veszteségeket.

Humbert szenátor pedig így ír a „Le Journal”-ban: Franciaországnak joga van kiméleteket követelni, miután egészen teljesített kötelességét és a legnagyobb veszteségeket ő szenvedte a szövetséges társai között, akikért feláldozta magát s így most ezeken van a sor az áldozathozatalban.

Mialatt tehát a szövetségesek — írja végül a Moldova — azt állítják, hogy Németország emberanyaga kimért, egymás között annak a fájdalmas jogaimét vitatják, hogy melyikük veszteségei nagyobbak? A német kancellár szavai fényesebb igazolást nem nyelhetek volna semmi által.

Tokaji bor mellett Szassonow szalonjában.

(Magyarország és Oroszország. — Egy magyar diplomás borügynök Szentpétervár hatalmasairól. — Függetlenségi magyar politikusok az orosz mozi tilmjén.)
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 31.

Szentpétervár legelőkelőbb politikai körében élt évekig és a háborút közvetlen megelőző hetekig egy ügyvédi diplomát szerzett magyar ur, aki azonban a diplomát besírta az asszisztánsba és vitte ki a magyar bort, a tokait és a ménessit az orosz fővárosba. A világhírű ital utat nyitott neki olyan személyiségek szalonjába, mint Witte gróf, Szassonow, Bark, sőt olyan körökben forgott, hogy a cár egyetlen bizalmas barátjával, Rasputinnal is beszélgethetett. Ez a magyar ur, aki élő memoár és korrajgyűjtő, Aradon és a megyében meglátogatott néhány hírneves hortermelőt, akikkel üzleti és baráti összeköttetésben áll. A fehér asztalnál szeszécskés élményeiről beszélt. Engedelmeivel a következő érdekes epizódot írjuk meg a háború kitörése előtti tapasztalataiból, amelyek a szentpétervári legfelső körök gondolkodását tábrózik és bizovnyitják, hogy Oroszországot is Angliágra hajtotta a háborúba.

A világháború kitörésének esztendejében, 1914. március havában mentem ki újból Szentpétervárra, ahol már tízenöt évvel ezelőtt is hosszabb időt töltöttem. Egy nagy orosz biztosító társasághoz szerződtem főfelügyelőnek. A magasabb körökkel való érintkezést ez biztosította számomra, hogy elfogadjam Windischgrätz herceg tokaji borainak képviselőjét, illetve ebben a vállalkozásban eszentes társam letttem egy jóberátorznak és rokonomnak, a ki már tízenöt évvel ezelőtt Pétervárott, noha magyar alattvaló. Ezen a réven sok orosz főúrnak és szereplő személynek szállítottam magyar bort, többek között Witte grófnak, a néhai miniszternek, Bark pénzügyminiszternek, Szassonow külügyminiszternek, Tsábarnek, a szent szinódus elnökének, sok főpapnak és előkelőségnek. Egyesekkel közelebbi ismeretségbe is jutottam és így történt, hogy 1914. tavaszán, kevéssel a háború kitörése előtt meghívást kaptam Witte grófhoz, a Lytyeins-utcsában levő palotájában tartott hangversennyel egybekötött estélyre.

Jelen volt az estélyen Szassonow és Bark is, aki minisztersége előtt Witte gróf magánítókára volt, majd a nagy Wolga-Kama bank igazgatója lett. Érdekes ember ez a Bark. Az egyházi körökben is hatalmas ember voltaképpen kikeresztelkedett tatár zsidó.

Az estélyen különös dolgot is volt részem, amelyekre semmiképpen sem számíthatam előre. Az esté elhunyt Witte félrehívott a magánoldozójába, ahol már jelen volt Izvolszki, Bark, Szassonow és néhány más előkelő politikus. Tokaji bor mellett, váratlanul egyszerre azt a kérdést intézték hozzám, hogy mi igaz a hírből, hogy Károlyi Mihály gróf és társai odalátogatnak. Azt mondták, hogy Károlyit, Apponyit és Justhot tárt karokkal várják és a látogatás viszonzásául visszaadják nekik az 1848-ban zsákmányolt relikviákat.

Közebevitte itt jegyzem meg, hogy a másnapi orosz újságok dícsőhymuszokat zengtek a hazafias és nagy kvalitású államférfiokról és estére a Nyefszkij-prospekten, filmekkel vetítették Apponyi, Károlyi, Justh és néhány más magyar függetlenségi politikus arc képét.

Visszatérve a Witte gróf dolgozó szobájában lefolyt jelenetre, még a következőkkel kell kiegészítenem az előbbieket: Witte kérdéseire — noha egyáltalában nem vagyok politikus és ma sem tudom, hogy jutottam ehhez a szerephez — magam is kérdéssel válaszoltam.

— Hogy van az, Kégyelmes uram, — kérdeztem — hogy az orosz nemzet gazdasági és pénzügyi dolgokban sohasem fordul a nagy német nemzethez. E két nemzet oly közelségben és egyóbként is oly szoros összeköttetésben áll egymással, hogy egymás kölcsönös támogatása nélkül meg sem élhetnek. Látom például, hogy a gépiparban nagyon is rá vannak utalva a német piacra. Nyomdai és textilgépekből évente több mint ezerkötő millió rubel értékű gépeket hoznak be Németországhoz és ezeknek felszerelésénél is német gépezetekre, német munkásokra van szükségük. Németország viszont 1850 millió rubelnyi értékű nyersterményt visz ki innen éventé.

Kérdéseimre Bark pénzügyminiszter válaszolt.

— Azért nem fordulunk pénzügyekben Németországhoz, — mondta — mert már ilyen irányban próbálkoztunk, de elutasító választ kaptunk, azaz az indoklással, hogy ők nem olyan pénzbenében élő nemzet, mint a franciák, a melynek levezető esztornát kell teremtenie, hogy pénzét kamatoztassa és erre a célra egyik rezervoárjuk éppen Oroszország.

Hogy mennyire igaz ez, azt nem tudom. Válaszom a következő volt.

— A franciák kihessználják önöket. Ők kultürembereknek tartják önmagukat, önöket azonban zeroes falatnak tekintik és nagy örömmel látják, hogy mennyire alkalmas. Oroszország a kiűzésére.

Bark azt mondta:

— Aki utóliára nevet, az nevet legiöbbsen. Mi bárhonnán elfogadjuk a pénzt, mert azon részben hadseregünket fejlesztjük, részben gazdasági és pénzügyi helyzetünket erősítjük meg. Jó hazafi nem tehet másképpen, mint mi.

Hirtelenében válaszoltam és ma sem tudom, hogy miért toltak ajkaimra ezek a szavak:

— Elárzatem azt a szót, hogy nagyon közel van egy nagy háború, talán világháború. Kell, hogy közös erővel vegyük elejét a bajnak, értsék meg egymást, amíg lehet, amíg nem lesz oly késő, hogy már csak a fegyverek oldhatják meg a kérdéseket.

Megleendőve, csaknem mezdőbb nyelvet kintettek szám. Szassonow jutott legelőbb szóhoz.

— Nagyon érdekes, amit mondott nekünk — mondotta — de ha ezt másoknak is ilyen nyíltan elmondja, akkor kénytelenek leszünk önt az országból kiűsíteni. Azért aianlom, maradjon eszentesen, ne avatkozzék a mi belső ügyeinkbe, mert egy napon esetleg kirándulhat velékhová Szibériába. Ugy létezik, hogy ön acent provocateur a zavart akar csinálni. Most pedig mondja meg, honnan tudja mindazt, amit elmondott!

Ezre zavarba jöttem, éreztem, hogy túllöttem a célon. Kisvártatva így válaszoltam:

— Látom a különböző jelekből, hogy nem köszönéses idöket élünk itt.

Azután, miután egyéb meztőségem nem volt, kénytelen voltam azt mondani hirtelenében:

Az Issák-templomban véletlenül összeköttem Rasputinnal, a cár tanácsadójával, ezzel a bibliás szent-emberrel, és ez sugta meg nekem a bekövetkezendő nagy világeseményt, a mely ki fogja fordítani sarkából ezt az elkorhadt, megöregzett világot, hogy a nagy vihar után megújodva, megtisztulva, mi életre kelve álljunk itt, új formákkal, új intézményekkel, egészen új világgal. Mondjátok meg nekem, igaz-e, amit a fanatikus Rasputin sugott nekem, vagy csak mese.

Bark pénzügyminiszter, rövid gondolkodás után a többiek nevében is így szólott!

— Nagyon veszélyes területre kalandozott el a fantáziája barátom, de enyhítő körülménynek veszem a tízes tokaji borokat. Rámlátás mindez. Rasputin elbolondította. De ha igaz is lenne minden, akkor sem a magyarok ellen mennénk harcba, akiket szeretünk, tisztelünk és nagyrabecsülünk, hanem az osztrákok ellen, akik háltlanoknak bizonyultak velünk szemben. Mikor mi segítőtünk nekük a szabadságharc leverésében, akkor öt-hat évvel később, az 1854-iki krimiai hadjáratban nemcsak, hogy nem segítettek bennünket, hanem még inkább kiszolgáltattak bennünket ellenségünknek.

Amerika

Japán támadástól tart.

(Wilson harcias beszédének okai. — Felmillió yankee a további munició szállítás ellen.)

Távirati tudósítások.

Rotterdam, január 31.

Washingtonban a szenátus legutóbbi ülésén Works kaliforniai szenátor heves beszédben fakad ki a kormány ellen, mivel elővigyázatlanul megengedték, hogy Kaliforniában negyvenezer japán letelepedjék, akik mind kiszolgált katonák, fegyvereiket magukkal hozták, katonai szervezottségüket megtartották, dróttalan táviróállomásokat rendeztek be és Japánnal állandó összeköttetést tartanak fenn. Mindezek következtében, ha háborúra kerülne a sor, Japán egyszerűen okkupálná Kaliforniát. A szenátor azután kilelentette, hogy mindezeket kellő bizonyítékokkal, memorandum alakjában közli a hadügyminiszteriummal, bejelentette még azt is, hogy Japán nemcsak Kaliforniában, hanem a Havai szigeteken és Mexikóban szintén letelepített felfegyverezve és kellő municióval ellátva nagyszámu tartalékos katonát. Works sürögően követeli egy nyolcszázszernyi hadsereg felállítását, hogy a Csandz-ócsán partjai megvédelmezhetők legyenek. Javaslta, hogy a hadsereget békében közmunkákra használják fel. Washingtonban igen elkeseredett a hangulat a letelepezések következtében. Wilson legutóbbi harcias beszédét ezzel indokolják.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung jelenti Newyorkból: A szenátorok eddig fél millió aláírást gyűjtöttek össze azon a petíción, amelyben a fegyver és munició szállítás kivételének eltiltását kéri a kormánytól.

London. A Reuter iroda jelenti Washingtonból: Bizonyosra vehető, hogvha a municiókivétel tilalmáról szóló javaslatot megszavaznák, Wilson vétót emelne.

Rémület éjszakái Párisban.

(Zeppelin-támadás két egymást követő éjjel. — Rendkívül nagy az áldozatok száma.)

— Távirati tudósítás. —

Páris—Berlin, január 31.

Páris. Az Havas ügynökség jelenti: Vasárnap este ismét német léghajó közeledett Párishoz a tíz órakor ért a város felé. A védőágyuk lötték, a repülőgépek megtámadták. A Zeppelin bombákat dobott le, amelyek azonban biztos értesülés szerint semmi kárt nem okoztak. A támadás negyed tizenkét órakor véget ért. Ekkor a várost ismét kivilágították.

Jezik a Zeppelint — Páris elszórtán.

Páris. Az Havas ügynökség jelenti: Ma, vasárnap este kilenc óra ötven perckor ismét Zeppelint jelentettek, amire az összes védőintézkedéseket megtették. A rendőrség közölte a lakossággal, hogy egy északi irányból jövő léghajót jeleztek, azonban bizonytalan, hogy az mely irányba repül és ezért óvatosságból minden világitást beszüntettek. Tíz órakor Párisban ismét megszólaltak a vészharangok.

A szombat esti támadás.

Páris. Szombaton este kilenc óra harminc perckor egy Zeppelin közeledését jelezték. Azonnal riadót fúttak a minden villágoságot eloltottak. Repülőgépek szálltak fel és cirkáltak a fényszórókkal megvilágosított éjszakában. A Zeppelin tizenhárom bombát dobott le. A bombák néhány kilométerre a város közepétől estek le, egymástól nem nagy távolságra. Az áldozatok száma rendkívül nagy. A sűrű köd, a mely a várost körülbelül 800 méter magasságban borította, hatástalanná tette a fényszórók működését és megakadályozta a védőágyuk használatát. Kilenc ház pusztult el.

Páris. A szombat éjjel támadó Zeppelint egy francia léghajó ötven percig üldözte. A Zeppelin egy perc alatt ledobta bombáit és elmenekült. Gyors távozásának és a ködnek köszönhető megmenekülését.

London. A Reuter-ügynökség párisi jelentése szerint a Zeppelin tizenhárom bombát dobott le és nagy károkat okozott. Az első távirat hat, a másik kilenc ház elpusztulásáról és hét halotról a huszonkét sebesültéről szól. Egy későbbi jelentés szerint 24 férfi és 9 nő halt meg, legalább 28 férfi, 14 nő és két gyermek sebesült meg.

Huszonegy halott.

Amsterdam. A párisi Zeppelin támadásáról a következőket jelentik: A bombázás következtében tizenöt ház dőlt romba, közöttük több ötemeletes. Az eddigi vizsgálat szerint huszonegyén halt meg és harmincketten megsebesültek. A földalatti vasut alagutja beomlott.

Poincare a sebesülteknél

Genf. Az Havas ügynökség jelenti: Poincare elnök ma Melvy belügyminiszterrel meglátogatta a kórházakban a Zeppelin támadás sebe-

sültjeit. Ezután megjelentek a pusztulás színhelyén, ahol elbeszélgettek az összegyűlt emberekkel.

Szombat és vasárnap éjszaka.

Páris. Az Havas ügynökség jelenti: Vasárnap éjjel a Zeppelin-támadás alarmjára a rendőrök eloltották az utcai lámpákat, a sétáló felmászva a lémparudakra begédkeztek az oltásban. A házakban és üzletekben minden fényt eloltottak. A sétalók tömegbe verődve figyeltek az égboltot. A házakból a lakosság kitódult, mindenki a Zeppelint kutatta. Az égbolt erősen ködös volt. Pánik nem fordult elő, nyugalom és rend uralkodott.

A szombati támadás áldozatait külön sírban temetik el. Az elpusztult házak romjai között egy még fel nem robbant bombát találtak, amely hatvanhárom kilogramm súlyú volt.

Francia repülők — honfitársakat pusztítják.

Berlin. A Wolf ügynökség jelenti: Franciaországnak és Belgiumnak a németek által megszállt területein ellenséges repülő támadás, valamint tűzérési tüzelés következtében 1915. szeptemberétől december végéig 89 férfi, 131 asszony, 75 gyermek halt meg saját honfitársai közül, míg 182 férfi, 208 asszony és 108 gyermek megsebesült.

Páris — huszonnégy óráig elvágva a villágtól.

Genf. Párisban huszonnégy óráig szünetelt a telefon és távirószolgálat a Zeppelin támadás elitkolása érdekében. A holland lap tudósítók borzaimas részleteket közölnek a támadásról. Egy bomba egy lövészárokból visszatért katonát hét tagu családjával együtt megölt.

Harmincöt áldozat temetése.

Genf. A második Zeppelin támadás okozta kár kisebb, mint az első. Az első alkalommal harminc, a másodiknál ötven repülőgép üldözte a Zeppelint, de hiába. Ma délután harmincöt áldozatot temettek el államtemetőben. A földalatti vasut forgalma helyenként szünetel, miután a bombák a köveset részben feltépték. A pusztítások borzalmasak. A lakosság egy része a pincékben tölti a napot és éjszakát.

Az „Aradi Közlöny“-t összes harctereinken olvassák. Levelezünk az „Aradi Közlöny“ apróhirdetése után hozzátartozóinkkal. Biztosabb, mint a küldött tábori lap, mely könnyen elkallódhat, míg a több példányban odaérkező „Aradi Közlöny“ a harctereken közkezen forog és így az üzenet feltétlenül rendeltetési helyére jut. Ezennel megnyitjuk az „Aradi Közlöny“ tábori postáját. A legkisebb üzenet díja — 10 szög — 60 fillér.

Orosz erődítések épülnek a Dunánál.

(Ujabb készülődés Besszarábiában. — Wisodohin tábornok feladata.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, jan. 31.

Bukarestbe érkezett tutschai jelentés szerint Stari Stambulnál, a Vilkov-osatorna torkolatánál két nagy orosz monitorhajó állomásozik, amelyek nehéz ágyúkkal vannak felszerelve és amelyekről azt hiszik, hogy már a legközelebbi órákban elindulnak Renzibe. Ismailban, Vilcovban és Uj-Ciliában Odesszából érkezett katonákat hajóztak partra. Tegnap a Patlageanceval szemben lévő katonai telepre utászkatonák érkeztek. Reni és Ismail között az erdőben, mintegy 30 méter magasságban gátokat építettek, amelyekre vasrudakat helyeztek el. Ide ágyukat szerelnek fel. Működésbe hozták az oroszok egy erős motort is, két fényszóró részére, amelyekkel az oroszok éjszakánként a Dunát és környékét kémlelik. Maga Wisodohin orosz tábornok ellenőrizte tegnap e lázas munkálatokat.

Tulcsából jelentik a bukaresti lapoknak:

Az elmúlt napokban az oroszok megkezdték a Reni-Ismail közötti új vasúti vonal építését, amelyet bizonyos időre félbe kellett szakitani azon nehézségek miatt, amelyek Besszarábia ezen részének mocsaras terepén keletkeztek.

Az éjjel-nappal lázasan folyó munkálatokat legnagyobbraest katonák végzik, műszaki tisztek vezetése alatt.

Az új vasúti vonalon építendő számos híd elkészítésére Odesszából hidászok érkeztek a helyszínére.

A munkálatokat éppen a jövő tavaszra fejezik be.

Sulinából jelentik a bukaresti lapoknak:

A vilcovi osatornán tegnap megkezdődött az orosz gőzhajók közlekedése. Odesszából számos hajón csapatokat és különféle hadianyagot szállítottak, amelyeket máskor a szulinai osatornán továbbítottak. A vilcovi osatorna megnyitásával az orosz hajók utja tetemesen megrövidült.

Ismailban tegnap két ezred kosárvasság érkezett az ország belsejéből. Ugy ezek, mint az ujonok és a gimnáziumi növendékek gyakorlatokat, végeznek.

Ismail és Cahul tő partjának környékén két sor lövészárkot készítettek.

Tulcsából jelentik a bukaresti lapoknak: Tegnap délelőtt egy orosz aeroplán, amely Reni irányából jött, miután a város felett többrendbeli repülést eszközölt, Ismail irányába elszállott. Este 9 órakor újból látható volt az aeroplán, amint fényszóróval kereste a várost.

Ugyancsak a bukaresti lapoknak jelentik Caraculból:

Tegnap délután Corabia felett egy bolgár aeroplán repült el Dabuleni irányába.

A esendőrök karabélyukkal eredménytelenül lövöltek a repülőgépre.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti Bukarestből: A besszarábiából ideérkezettek azt állítják, hogy az oroszok nemsokára elzárják a határt, az orszországi határon fekvő Ungeninél, mivel nagy csapatösszevonásokat hajtanak végre.

H I R E K.

Karaburnu parancsnokát

becsapták a franciák.

(Visszaélés a görög kormány nevével.
— Konstantin király ünnepi Vilmos
császár születésnapját.)

Tévéll tördöltés.

Athén—Berlin, január 31.

Athén. Karaburnu megszállásáról jelentik: A francia csapatkülönítmények parancsnoka azt állította a görög parancsnoknak, hogy a görög kormány előzetesen hozzájárult a vár átadásához és követelte az átadást. A görög parancsnok tiltakozott és kijelentette, hogy kormányától nem kapott utasítást. Erre a francia parancsnok erőszakos intézkedéseket helyezett kilátásba és délután egy óráig adott határidőt, mire az átadás megtörtént.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Genthől: Konstantin görög király az atheni nemet klubban, Vilmos császár születése napján rendezett ünnepélyen a királynő és leánya kíséretében nemet tábornoki egyenruhában megjelent.

Athén. Karaburnu erőszakos megszállása miatt nagy az izgalom, mivel az entente kötelezte magát, hogy Karaburnut erődjéivel együtt görög kezében hagyja.

LEGUJABB.

Erkezett éjje! 2 óraker.

Pétevár. Szassonow külügyminiszter ma fogadta a pétevári lapok tudósítóit, akiknek hosszasan nyilatkozott. Kijelentette, hogy Montenegro-ról nincsenek pontos adatai. Valószínű, hogy a hadsereg egy része elmenekült, ezeket a szerbekkel egyetemben újjászervezik. Görögország semleges marad. Romániával a viszonyunk kielégítő, barátságos. Ott a közvéleményt legutóbb nyugtalanították a központiak azon kísérletei, hogy Romániát a maguk oldalára csábítsák. Félnék az erőszakoskodástól. A józan, okos románok tudatában vannak, hogy ha a központiakkal együtt mennek, aspirációkat nem valósíthatják meg s így érthető, hogy Románia kitart semlegesség mellett. Amaz időleges aggodalmak, miszerint a központiak Romániával szemben ellenséges cselekedeteket követnének el, nem voltak alaptalanok. Jelenleg a veszedelem tetemesen csökkent. Kijelentette végül, hogy Oroszország viszonya a semleges államokhoz a lehető legjobb. Reméli, hogy a háború már nem tart sokáig, még is a nyári harcokra nagyarányú előkészületeket folytatnak. Bizalma az entente végleges győzelmében napról-napra növekszik.

Bécs. A Pester Lloyd tudósítója jól értesült körökből nyert értesüléssel alapján szemben a külföldi jelentésekkel a Románia magatartásában várható változásokról megjegyzi, hogy Románia eddigi gazdasági és ka-

tonal magatartásában semmiféle kiélesedés újabban nem történt és Románia semlegesége egyelőre biztosnak tartható.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti a sajtóhadiszállásról: Míg csapataink Albániában dél felé folytatják előnyomulásukat, a montenegrói hadtápterületen újabb jelentékeny zsákmányra akadunk. Szkutariban két újabb ágyút és négy gépfegyvert zsákmányoltunk. Meduában megállapítottuk, hogy az ellenség csapataink megérkezése előtt néhány szállítóközöset elsüllyesztett. A kikötőben nagyobb réz- és aluminium készletet találtunk, Alesszióban nagyobb mennyiségű tüzérségi munición kívül egy repülő motor is kezünkbe esett.

Zürich. Valonánál egy osztrák-magyar tengerattjáró két katonákkal megrakott olasz csapatszülő hajót elsüllyesztett.

Szalónki. Az Havas ügynökség jelenti: Karaburnu erődjének kétszáz főnyi görög legénységét Szalónkiba hozták. Az erődöt angol és francia csapatok szállították meg. Az erődön angol, francia, olasz, orosz és görög zászló leng.

— A honvédelmi miniszter Bécsben. Bécsből jelentik: Hazai Samu honvédelmi miniszter ma ideérkezett.

— A szultán köszönete a német tábornagi kinevezésért. Konstantinápolyból jelentik: A szultán meleg hangu táviratot küldött Vilmos császárnak, amelyben megköszöni, hogy őt a német hadsereg tábornagya névezte ki és ezzel a török hadsereg fegyvertényeit méltányolta.

— Helfferich tanácskozása Bécsben. Bécsből jelentik: A pénzügyminiszteriumban ma délelőtt megkezdődtek a tanácskozások, amelyek a magyar és osztrák kormány és Helfferich német kincstári államtitkár közt folynak. A konferencián Teleszky János magyar, Leth Rezső osztrák pénzügyminiszter, valamint Popovics Sándor bankkormányzó vettek részt.

Bécsből jelentik: Helfferich államtitkár a király holnap külön kihallgatáson fogadja. A német pénzügyek intézője megkapta a Lipóterend nagykirasszját.

— Svédország beavatkozik a háborúba? Zürichből jelentik: A Corriere della Sera írja Hammerskjöld svéd miniszterelnök beszédével kapcsolatban, hogy Rómában a beszéd óriási feltűnést keltett. Diplomataik és politikusok úgy tekintik, mint egy Angliával szemben használt tenyegest. Nem lehetetlen, mondják, hogy Svédország beavatkozik a világháborúba. A többségben lévő konzervatív párt orosz ellenes és ellenzi a semlegességet is. Már meg is alakították a háborús bizottságot.

— Arad város közönségének figyelmébe. A 371—916. M. R. 5. szakasza alapján az összes liazellátásra vonatkozó szerződések hatályon kívül helyeztetek és így a nálunk lekötött mennyiségeket a Hadi Termény Részvénytársaságnak kell kiszolgáltatnunk. Az előlegeket városi bizományosok, Korniss Zsigmond és Márton cég. (Boros Béni-tér 21.) az eredeti nyugták beszolgáltatása ellenében visszatízzeti. Első aradi sertiáztaláló r.-t. csátelepi bizaloda.

— Kitüntetés. A király Vöröss Tibor honvédezedest, szegedi állomásparancsnokot a Ferenc József-rend tiszti keresztjével tüntette ki. A kitüntetett ezredes a régi, előkelő aradi farádi Vöröss családából származik, atyja Vöröss Pál, Arad város polgármestere volt.

— Szerbia magyar kormányzója. Budapestről jelentik: Thallóczy Lajos titkos tanácsost, a közös pénzügyminisztérium osztályfőnökét kinevezték Szerbia polgári kormányzójává. Mint a Belgrader Nachrichten közli, Thallóczy már megérkezett Belgrádba és a kormányzósági palotában megkezdte hivatali működését.

— Kitüntetések. A király az ellenség előtt ta usított vitéz és eredménytelis magatartásuk elismeréséül Csécsi Nagy Imre 2. honvédbuszárezredbeli ezredest, egy népfelkelő lovasdandár parancsnokát a hadiékítményes harmadosztályú vaskorona renddel, Rózsavay Andor 3. honvédbuszárezredbeli századost, Pintér István 3. honvédbuszárezredhez beosztott és Werner Frigyes, egy honvéd lovas lövészosztályhoz beosztott 3. honvédbuszárezredbeli főhadnagyokat ismételtén a signum laudissal, Vajda Iván dr. 33. gyalogezredbeli főhadnagyot és Szántav Béla 4. népfelkelő gyalogezredhez beosztott főhadnagyot a signum laudissal tüntette ki. Ubl Rezsőnek, a 2. honvédezerd századosának a felség a III. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta.

— Aradiak üdvözléte az északi harctérről. Az északi harctérről jött a 33. sok utolsó menetzászlóaljával elment aradiaktól ez a néhány soros rózsaszínű tábori levelezőlap: „Számítlan üdvözlét összes ismerőseinknek és barátainknak a harc mesejéről még mindig teljes erővel és egészséggel Kraszt József, Polonyi József és Martin Károly a 33. gyalog ezredből!”

— Halálozás. Dr. Maléter Róbertné szül. Tzutz Ida, január hó 29-én, éjje! 1 óraker, életének 71-ik évében elhunyt. Temetése hétfőn délután fél 4 óraker volt. Halálát fia, Maléter Róbert és nagy rokonság gyászolja.

— A hadifoglyok élelmezése Franciaországban. Párisból jelentik: A Temps azt írja, hogy a francia kormány, a német kormány hasonló intézkedésének megfelelően, a seb nélküli német hadifoglyok heti busadagát 460 grammra szállította le. A differenciát a többi étel mennyiségének szaporításával egyenlített ki. Csupán a kenyéradag nagyságát nem növelik, amit a nem dolgozó hadifoglyoknál napi 300 grammban állapítottak meg.

— Erzerum ostroma. Bukarestről jelentik: Az Independance Roumaine jelenti: Az oroszok kaukázusi hadserege Erzerum várát ostromolja, melyet teljesen blokkolni igyekeznek. A vár körül kemény küzdelem folvik, mely nem tekinthető városromnak, miután Erzerum körülvárosa még nem történt meg teljesen.

— Köszönetnyilvánítás. Bold. Fürst Jánosné ravatalára szánt koszorúmegváltásért Fürst János és gyermekei a Vörös Keresztnek 50 korona, az izr. Árvaháznak 50 korona és az izr. nőegyletnek 50 koronát adományoztak. Felner Mártonné (Feltőt) 20 koronát adományozott az izr. nőegyletnek, mely nemassziyü adományokért hálás köszönetet mond az elnökség.

— A bársony is drágább lesz. Budapestről jelentik: Nagykereskedőink a bársonyvárt most javarészből Németországból hozzák. Kreteldből, a német bársonygyárak központjából értesítéseket küldöttek szét nagykereskedőinknek, amelyekben tudatják, hogy a bársony árát 45—50 százalékkal felemlik. Szakköreink szerint további áremelésék sem tartoznak a kizár dolgok közé.

— A toronyóra békepropagandája. Versben szeretném megírni keserveimet, de mivel nincs bennem költői tehetség, verset írni nekem lehetetlenség. Tulajdonképen azt sem tudom, hová forduljak panaszommal, ki illetékes e dologban, vajjon a főkapitányhoz, vagy a polgármesterhez, Spitzler Rudolfhoz, vagy pedig a gépüzemigazgatóságához? Ugy lekem mélyén erős bennem a meggyőződés, hogy tulajdonképen e kérdésbe is a cenzornak kellene erőlyes kézzel rendet csinálni, mert magának az ügynek részletei teljesen magukban foglalják a békés polgárság idegei felzaklatásának ismérveit, s így a hadviselés érdekeire károsak. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a fő óreg városi toronyóra erős békepropagandát fejt ki: teljes erejével szított a békét! A maga módja szerint teszi ezt az óreg: egy, hogy naponta tíz-tizenöt perccel előzi meg a világ összes többi óráit, s így feltétlenül előbb fogja elkonogálni a béke első percét, mint a többiek. Ha jól tévedünk, ma már — miután az óra következetes és szorgalmas, minden nap megcsinálja a maga negyedórás-káját — a városháza toronyórája huszonnégy óra harminchat perccel előzi meg összes fajrokonait. Matematikusok kiszámították, hogy két hónap múlva már egy fél évvel fog szelni a toronyóra, s egy év múlva ha Aráden egy esecsemő fog születni, a városháza toronyán ép a halála óráját fogják kongatni.

— Az idei vetés biztosítása. Budapestről jelentik: Az Országos hadsevelyző bizottság meghívót bocsátott ki, amelyben felhívja a gazdasági érdekképviselőket s az összes érdeklődőket a február 9-én a Nemzeti Múzeum nagytermében megtartandó országos földmívelési értekezletre. Az értekezlet egyetlen tárgya az idei vetés biztosítása lesz s az ezzel kapcsolatos hatósági és társadalmi teendők megbeszélése. A meghívót Apfoni Albert gróf, mint a népiéleti albizottság elnöke, Bujánovics Sándor, az Országos és Darányi Jenő, a Gazdaszövetség elnöke írták alá.

— Koszorúmegváltások. Megboldogult Fürst Jánosné urnó ravatalára szánt koszorúmegváltása fejében Tóth Kálmán, a Hungáris Kávéház ügyvezetője 10 korona, megboldogult Sonn Adolf ravatalára szánt koszorúmegváltás fejében pedig Schwartz János és neje 20 kor., Kornis testvérek, Morgenstern Gyula, Salgó B. Béla 10—10 kor., Salgó Pál, Dávid Vilmos 5—5 kor. és Gottfried Jakab 2 koronát adományozott az Alföld-Erdélyi Kereskedelmi Utazók Egyesülete özvegy- és árva alapja javára, mely adományokért ezután fejeli ki köszönetét az egyesület elnöke.

— A magyar kereskedelem védelme Orosz-Lengyelországban. A magyar kereskedelmi forszalom szempontjából igen fontos intézmény kezdte meg működését a minap Lembergben. A címe: K. u. k. Auskunftsstelle Lemberg für österreichisch-ungarischen Okkupationsgebiet in Polen. Handels und Gewerbetammer-Gebäude/Ulica-Akadémička 17. Az új intézmény, amelynek vezetője egy magyar százados, magyar nyelvű levélben jelentette be működésének megkezdését az aradi kereskedelmi és iparkamarának. A lembergi irodának — írja — épen a magyar áruforgalom szempontjából van nagy jelentősége, mert a megszállott tartományok kereskedői elsősorban a lembergi Auskunftsstelle révén jutnak kapcsolatba, a magyar kereskedelmi és ipari érdekeltséggel. A lembergi iroda hatásköre a következő körzetre terjed ki: Cholm, Tomaszow, Grubieszow, Luek, Kovel, Vladimir, Volinks. Ez alkalommal legyen szabad a tek. Kamara tudomására hozni, hogy a lembergi iroda magyar nyelvű megkereséseket is el fog intézni, válaszaiban azonban, magyar levelező segédkerő híján többnyire a német nyelvet használja.

— Eljegyzés. Grosz Lajos aradi nyers-terményáru nagykereskedő eljegyezte Grünberger Katókat. (Minden külön értesítés helyett.)

— Hét évi börtön vasuti lopásokért. Budapestről jelentik: A Kuria ma tárgyalta Faludi Béla hírhedt vasúti tolvaj ügyét. Faludi ellopott egy nemzetközi vasúti szabadjegyet Jankó Agostontól, ennek a segítségével állandóan uton volt és külön kupékulcsát felhasználva, álmukban fosztogatta ki a mit sem sejtő utasokat Faludi. Többek közt meglopja Windischeritz herceget és Wertheimstein Saroltát, Rotbeduld kord sógorúját, de egy egész sereg más feljelentés is érkezett ellene. Amikor letartóztatták, 73 zálogcédula volt nála. A Kuria elutasította a semmisségi panaszokat és helybenhagyva az alsó bíróság ítéletét hét évi börtönre ítélte Faludit, amiből 1 évet és 6 hónapot beszámítanak.

— Elgázolt kisleány. Ma délután három óra körül a Weitzer János-utca elején az alföldi kenyérgyár kocsija, melyet Fehér György tizenkilenc éves kocsis hajtott, elütötte Litracsán Mariskát, Litracsán György aradi gazda 9 éves kisleányát. A kocsis két keréke ment keresztül a kisleányon, akit a mentők eszméletlen állapotban szállítottak be a kórházba. A rendőrség megindította a vizsgálatot a kocsis ellen, mert lehet, hogy őt terheli a felelősség a balesetért. A szerencsétlenül járt kisleány állapota súlyos.

— Puccer ur, Kaczmarek. (Katonai bohózat az Urániában.) A katonai élet nemesok tragédiára, drámára nyújt bőséges anyagot, hanem vigjátékokra és bohózatokra is. Semhol sem sariadzik oly elevenen és szépségesen a humor, mint a katonák közt. Ez szípközlik ebben a bohózatban is, amit „Puccer ur, Kaczmarek” címen fog a közönség megismerni. A körül forog a kacagtató komédia, hogy Windheim hadnagy, Kaczmarek nevű puccerje helyett islentkezik az ezrednél. Az ezredesnek annyira megtetszik a pompás humoru tiszt, hogy magánál tartja, de míg ide jut a cselekmény, addig humorosabbnál humorosabb jelenetek kergetik egymást. — A haláljockey, az emberi ügyességnek leghatalmasabb produkciója, mely Budapestén az Omniában hetek óta volt műsoron, legközelebb kerül bemutatásra az Urániában. A számozott helyekre szülő jegyeket 1 korona árban már most válthatók a Koch-féle üzletben.

— Koszorúmegváltás. Szinberger Sándor Opécskáról Sonn Adolf ravatalára szánt koszorú megváltása címén tíz koronát küldött a vak katonák segélyezésére. Ugyanezen címen hadijótékonyosra 20 koronát küldött az Első Délmagyarországi Gőzeukorka- és Csokoládégyár r.-t. Temesvár. Az összegeket rendeltetési helyükre juttatjuk.

— Engél női kereskedelmi szaktanfolyama (Lázár Vilmos-utca 2.) Beiratkozások a februárban kezdődő 3—4 hónapos kurzusra folyó hó 5-ig délelőtt 10—12-ig, délután 3—4-ig. Telefon 1046. 776

— A kiadóhivatal izenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról szonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasz.

— Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházában a Szabadság-téren. Nyers selyem férfi- vagy női ernyők 7 korona darabja. Finom cérna barisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollektívából legfinomabb női ridikálók és pénzereszények a míg e készlet tart. Még olcsó régi árak!!!

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.

— Gyermek-kocskák, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Uzleti könyvek, u. m. strazzák, földkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 193

— Papírszalvéták olcsón Kerpelnél. 193

A Télikert a bíróság előtt.

(Rágalmazásért elítélt orszámgazgató.)

Aradi Közlöny, Budapest, január 31.

Budapest, január 31.

A budapesti büntető bíróságon Kovács Lajos dr. járásbíró ma tárgyalta azt a pert, amelyet Eichner Soma, a Sonn- und Montagssortung szerkesztője indított Gódr Lajos, Mahr Nándor és Kovács E. Sándor a Télikert igazgatói, illetve rendezői ellen rágalmazás és veszélyes fenyegetés miatt.

Az előzmények ismeretesebbek a sűben kezdődtek, hogy Eichner lapjában a leleplezések egész sorozatát közzé szoktak a botrányos jeleneteknek, amelyek a Télikert nevű mulatóban éjszakai-északára lelepleződtek. Ennek az lett a következménye, hogy a Télikert vállalkozói, illetve rendezői meglettek Eichner szerkesztőt az Abázia-kávéházban és ott a halványol céves óreg urat tetlegesen súlyosan bántalmazták.

A mai tárgyalás csak bevezetője a bűnpörök azon sorozatának, amelyeket a bántalmazott szerkesztő a merénylő társaság ellen indított.

A mai tárgyalás vádlottja még egyelőre csak Kovács E. Sándor, aki a feljelentéshoz csatolt levélben megfenyegeti Eichnert, hogyha a cikksorozat a Télikert ellen folytatná, úgy meg fogja őt fenyegetni, ahogyan még Budapestén erre nem volt példa. A mai tárgyaláson Eichner védőjével, Hubai Miksa dr.-ral jelent meg. A vádlott Kovács E. Sándor személyesen védekezett.

A vádlott kijelentette, hogy Eichner azért támadta a Télikertet, mert „nem hirdetői tovább lapjában.” A valódiság bizonyítását kérte, amelyet azonban a bíróság nem engedett el.

Miután az ügyet megvizsgált, nem vállalta a vádat, azt Eichner vette át. A bíróság rágalmazásban mondogta ki bűnösnek Kovács E. Sándort és ezért 100 korona 66- és 50 koronát mellékbüntetésre, nemfizetés esetén tízenegy napi fogházra átváltoztatható büntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott az elhárítás miatt, a panaszos pedig súlyosbításért felebbezett.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Alföld-Erdélyi Kereskedelmi Utazók Egyesülete évi közgyűlését vasárnap délelőtt tartotta meg az egyesületi tagok nagy érdeklődése mellett. A közgyűlésen Knottel Lajos elnököt, ki a napirend előtt kagveletes szavakkal emlékezett meg Sonn Adolfról, az egyesület igazgatósági tagjának elhunytáról, kinek emlékéit a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítette meg és elhatározta, hogy a befolyt koszorúmegváltásokból emlékére alapítványt létesít. A közgyűlés után a napirendre tért át, melynek során az elnök ismertette azon súlyos helyzetet, melyek a háboru folytán a kereskedelmi utasokra nehézedtek. Az egyesület működése is a legszűkebb korlátok között mozgott, mert a tagoknak csaknem fele katonai szolgálatot teljesített, kik közül Ranschburg Sándort az egyesület társelnökét és Pohl Károlyt az egyesület igazgatósági tagját a signum laudissal, Kürty Józsefet az egyesület igazgatósági tagját a 3. oszt. katonai érdemrenddel a hadi ékítmenyekkel és Bauer Béla, rendes tagot az ezüst vitésségi éremmel tüntetett ki ő felsége. Lakatos Aladár titkár az évi jelentést ismertette, majd rátért arra a

Az igen tisztelt **Hölgyközönség** szives tudomására juttatom, hogy **Weitzer János-u. 11. sz. alatt** (főpostával szemben)

női kalap üzletet nyitottam,

hol állandóan a legújabb berlini és bécsi modelleket, valamint gyászkalapokat tartok raktáron. Alakítások gyorsan, izléseesen és olcsón eszközöltetnek. Ugyanott tanuló leányok fizetéssel felvétetnek.

Szives pártfogást kér

K. DEUTSCH JOSEFIN.

mindinkább felelős sajnálatos jelenségre, hogy a háborús konjunkturákat kihasználva sokan, kiknek semmi közösségük nincs a kereskedelmi utazókhoz és ügynökökhöz, azok tisztességes neve alatt folytatják kétes üzemüket. A közgyűlés határozati javaslatot fogad el, mely szerint az egyesület titkoszámát jelenti be a kereskedelmi ügynökök és utazók nevének ilyen módon való felhasználása ellen, és kimondja, hogy minden módjában álló eszközökkel küzdeni fog ilyen visszaélések meggátolásán. Az évi jelentést, a szárazmadásokat és a költségvetést egyhangulag elfogadta a közgyűlés és Singer Sándor indítványára az elnökségnek, igazgatóságának és tisztviselőiknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A választások során a kisorsolt igazgatósági tagokat egyhangulag újra választották és egy megüresült igazgatósági helyet Müller Józseffel töltötték be.

(*) Adományok. Az aradi Fehér-Kereszt gyermekvédő egyesület részére adományoztak Báró Neuman testvérek, Malrovič Mór és fiai máriaradni cég, az aradi légszuszogató-igazgatósága, Hívós László dr. budapesti gyógyszerész, Keleti és Murányi dr. ujbudapesti cég. A nagybecsű adományért ez uton is hálás köszönetet mond a nemes szívű adományozóknak az aradi Fehér-Kereszt gyermekvédő egyesület.

(*) Köszönetnyilvánítás. Az aradi Patronáza Egyesület részére adományoztak báró Neuman testvérek, Weil Károly dr., Malrovič Mór és fiai máriaradni cég és Oravetz Miklós. A nagybecsű adományért ez uton is hálás köszönetet mond a nemes szívű adakozóknak az aradi Patronáza Egyesület.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedd, 1916. évi február 1-én:

A: Bérlet.

A: Bérlet.

Zádor Ilonka vendégfelléptével:

A kisasszony férje.

Vígjáték.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felolós szakosztály:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

A haláljockey

?

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZÍNHÁZ.

1916. február hó 1-én, kedden

Repriz:

Prof. Nick Fantom

két kalandja.

I. Rész.

Rob Robin gyémántjai

Detektív dráma 3 felvonásban.

II. Rész.

Labradori villa.

Detektív dráma 3 felvonásban.

Eldadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Aradvármegye Alispánjától.

833—1916. szám.

Pályázat.

Aradvármegye törvényhatóságánál a nagyhalmágyi járási orvosi állás megüresedvén, ezen állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A járási orvosi állás az 1904. évi X. t. c. szerinti illetményekkel van rendszeresítve (2000 kor. kezdőfizetés, 350 kor. lakbér és 600 kor. utiátalány.)

Járási orvosi székhely: Nagyhalmágy.

A kinevezendő járási orvos a nagyhalmágyi járásban rendszeresített két körorvosi állás üresedésben léte folytán ideiglenesen s előreláthatólag hosszabb időn át a községi orvosi teendőket is ellátni köteles, minek ellenében a rendes látogatási díjakon kívül az orvosi alapból mintegy 2000 korona évi tiszteletdíjban részesül.

Pályázati határidő 1916. évi március hó 15.

A vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-a értelmében kiállított születési anyakönyvi kivonattal, orvostudori oklevéllel, tiszti orvosi vizsga bizonyítvánnyal és az eddigi szolgálatra vonatkozó működési bizonyítvánnyal felszerelt pályázatok a fenti időben nálam nyújtandók be s ezen idő alatt a Vármegyei Ügyviteli Szabályzat 5. §-a alapján a személyes jelentkezéseket hivatalos helyiségemben szintén elfogadom.

Arad, 1916. január hó 24 én.

Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
alispán.

A szájúreg desinfectálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előléseénél, amely különösen gyermekeknél rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a **Formodor tabletták.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat.

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájúregot desinfectálja, utólsó igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Krovil“ korpátkenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Apró hirdetések.

LAKÁST KERESNEK.

5 vagy 6 szobás, modern lakás a Fő-tér közelében kerestetik május 1-re. Cím a kiadóban. 728

Keresek

május hó 1-re 4 szoba és mellék-helyiségekből álló, modern földszinti lakást. Ajánlatok bérmegjelöléssel „Magánház előnyben” jelígyére a kiadóhivatalba küldendők. 718

Május 1-re

8 szobás, földszintes lakást keresek. Magánház előnyben. Ajánlatokat a kiadóhivatalba „Jó lakás” címre kérek. 693

KIADÓ LAKÁS.

Háztuladónak b. figyelmébe Lakások bejelentését csekély díj-szabás mellett elfogad a Lakásnyilvántartási Iroda Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816. 191

Batthyány-u. 23. szám,

földszinti 4 szobás lakás, fürdőszobával, újonnan festve, azonnal kiadó. 721

Szép 2 szobás utcai lakás, villanyvilágítással és mellék-helyiségekkel, magánházban kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 732

Kiadó.

Deák Ferenc-utca 42. sz. házban egy másodemeleti 4 szoba és mellék-helyiségekből álló utcai lakás, f. évi május hó 1-re kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 735

6 szobás

földszinti utcai lakás, mellék-helyiségekkel azonnal kiadó a Perényi-utca 7. számú házban. 695

Elegánsan bútorozott

lakás, 2 szoba, fürdőszobával s villanyvilágítással február 1-sőre kiadó. Bővebbet Veisz Róza női-kalet divatterme Deák Ferenc-utca 2. szám. 718

Egy utcai

szép szoba, konyha február 1-ére kiadó Kneisch Károly-utca 9. sz. kapu alatti bejárat. 696

KÜLÖNFÉLE.

Pompás zamatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciá-ból. 6 deci esz-szeshez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 30 fillér és kész a legfinomabb, legkelle-mesebb zamatu rum. — Földes gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

Hehs Vasas chinabóra.

Suvarén szer vérszegénység, sá-pkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vér-képző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen ugy felnőtteknek, mint gyer-mekeknek. Ára 240 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére fel-vétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

1916—1916.

Hirdetmény.

Felhívjuk a közönség figyel-mét, hogy a városi épületekből kikerült teljesen jókarban lévő falfűtéses kályhák a város által szabadkézből eladtnak. Az el-adást a mérnöki hivatal eszközli, mely hivatal a további felvilágo-sítást is az érdeklődőknek meg-adja.

Arad, 1916. január hó 28.

A városi tanács.

Ajánlunk kizáró-lag I-ső rendű Porosz köszönet.

I-ső r. Porosz záberzei (Hindenburg)

kokszt 425

és Porosz

szénbrikettet.

Kicsinyben és nagyban a megren-delést kérjük leszállítás előtt 2—3 nappal eszközölni. — Iroda-telefon 987. sz. — Telep-telefon 292. sz.

Aradi Kőszén és Kokszt Forgalmi Vállalat Arad, Andrásy-tér 20. szám

Házi-szappant

veszek

bármily mennyiség-ben

641

Kalmár Endre

Arad, Arpád-tér 5. szám. Városi és megyei telefon 670.

Ke. 448—1916. szám

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék köz-hitré teszi, hogy Csermák Ágoston aradi kávé és szőlődás ké-srelmére, a 4070—1915. M. E. számú rendelet 7. §-a alapján, a csődön-kivüli kényszerjegyzési eljárás megindítatik.

Vagyonfelügyelőül Pölzl Miksa aradi lakos magánzó, volt kávé-hási üzlettulajdonos rendeltetik ki.

A hitelzők felhívtnak, hogy követeléseiket 1916. évi március hó 4. napjáig a fenti rendelet 28. §-ában megszabott módon jelent-

sék be, mert különben a rendelet 48. §. 1. bekezdése szerint őket szavazati jog nem illeti.

Az egyezségi tárgyalás határ-napjául a rendelet 10. §. 4. pontjának 2-ik bekezdése alapján, 1916. évi március hó 14. napjának d. e. 10 órája dr. Heller Mór törvény-széki bíró elé, az aradi kir. tör-vényszék 74. sz. szobájába kitűzetik.

Az eljárás megindításának jog-hatálya 1916. évi január hó 31-én áll be.

Aradon, a kir. törvényszéknél 1916. évi január hó 31. napján.

788 Heller, kir. tviszéki bíró.

Fogak

huzása, tömése, fogsorok, arany-hidak és koronák ideálisan szé-pen, rágásra kitűnőek, készülnek

MOHR J.

vizsgázott fogtechnikus nő mű-teremben Luther Márton-utca 1. szám, II. em., 12. ajtó. 720

Legfinomabb

TEA-VAJ

az

Aradi Tejesárok

Karolina- és Furray-utcai üz-letében 667

kapható.

1 adag 1 korona.

Költözködők

figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József

villanszerelési vállalata, Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

Rum és likőr

essentiák és compositiókban

valamint édes nemes papri-kákban állandó raktár.

Saját véd-iegyzett **„Rumarom”**

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez ele-gendő, mindenütt kapható. 502 Nagyban kapható.

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

Hatóságilag engedélyezett

patkány- és egérintás

aj eljárás szerint.

Patkány- és egérintéshez ajánlok patkány- és egérintő-fusz-baci-lust. A XX. század legmegbiz-hatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem vesze-pelmes, tehát mindenütt elhelyez-hető.

A patkány- és egérintő-fusz bacilus árai:

1 kis adag 2—300 patkány ki-irtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány ki-irtására 12 K.

„Matteine”

vegyészeti laboratorium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám

Telefon 10—45. 221

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad 693

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Nagyszerűen bevált a haróterem a tá-dóknál és a felfüggetlen államoknál mint legjobb

Hargony-Lindner cég

Hargony-Pain-Expector pótlóka

Üvege K—302140, 2—

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül a Hargony-Lindner cégtől, Budapest, Hargony-féle Gyógyszerárak, Prága, 1. Előszobák, 6.

Kapcsolat: 2222000.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számíttatik. Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők. A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Egy intelligens urileány, tisztességes fiatal ember ismerettségét keresi szórakozás céljából. Leveleket „Szöszeke 66” jellegre a kiadóhivatalba kér. 192

OKTATÁS.

Magántanulók felvételnek, összevont vizsgálatra is felelősséggel az I. Fluiternátusban Arad, Chron. Aron-u. 1. 124

Tanításban gyakorlott egyetemi hallgató tanítványt keres. Bővebbet a kiadóban 737

ALKALMAZÁST NYER.

Petőfi-utca 1. szám,
(Bing-ház) részére kis családú házmestert keresünk. Vizvezetési szerelők előnyben. Jelentkezni Parcellázóbank délelőtt 9-12. 729

Házi kisasszony,
ki a fősejt vállalja, alkalmazást nyer. Cím a kiadóhivatalban. 781

Fűszerkereskedő
segédet, ki en-gros üzletben már alkalmazva volt, keresek azonnali vagy március elsején belépésre. Nagy Farkas, Arad, 784

II. és III. elemű
tanuló leánykám mellé azonnali belépésre keresek egy szerény igényű tanítót, vagy tanítónőt, ki velők a vizsgát letétetné. Előnyben részesül, ki a német nyelvet bírja, s ki a songora tanítást is elvállalja. Cím: Filperger Andorné, Dombegyház (Csanádm.) 722

Pénztárnokot
mielőbbi belépésre keres a körös-bökényi takarékpénztár. Alkalmos nyugdíjat felvevő tisztviselő, avagy vasúti állást részére, ki a román nyelvet érti. 704

Egy
szorgalmas bejárónó, azonnal felvétetik. Bogsch, Rákóczi-u. 7. 730

Gazdatisztot
keresek, ki egy nagyobb gazdaság vezetésére képesítő van. Cím a kiadóhivatalban. 725

Cukrászadéba,
ügyes, fiatal leány felvétetik; magyar, német, esetleg román nyelvet megkivántatják. Fritz Gyula, Gyulafehérvár. 689

Azonnali belépésre
keresek 10 hónapos gyermekhez dadát, vagy gyermekkel bántó tudó asszonyt. Jelentkezés déli 12 és 1 óra között Batthyány-u. 12. földszint balra. 714

Könyvkötő segéd
ki önállóan dolgozni tud azonnali alkalmazást nyer. Ajánlatok a fizetési igény megjelölése mellett az Aradi Nyomda r.-t.-hoz intézendők.

ALKALMAZÁST KERES.

Jobb házból való leány
ki a váráshoz is ért, gyermekek mellé ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 679

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Téli nyulbőrt
vesz a Kalapgyári raktár Forray-utca 716

4-6 méterméssze
cseméje alma eladó. Cím a kiadóhivatalban. 694

Új butorhitelei
Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 913

INGATLAN.

Eladó
egy minden komforttal ellátott, 4 szobás, teljesen új ház, 14 évig adómentes, továbbá egy 66 méter hosszú, 10 méter széles földszint és emeletes, teljesen új, gyári helyiségnek, műhelynek, maionnak vagy raktárnak alkalmas új ház, 15 évig adómentes, a Fő-tértől 4 percnél járásra, tehermentes. Értekezhetni a tulajdonosnál, Bercsényi Miklós-utca 21. szám. 676

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Meghívás!

Az „Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság”

t. részvényeseit a folyó évi február hó 20-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében (Andrássy-tér 22. szám I. emelet) tartandó

rendes évi közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, továbbá az 1915. évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények megadása iránti határozathozatal.
3. Indítványok.

Azön t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében, részvényeiket folyó évi február hó 17-ig az intézet pénztáránál térítvény ellenében letétmenyezni sziveskedjenek.

A felügyelő-bizottság által felülvizsgált mérleg az intézet helyiségében a közgyűlés előtt 8 nappal a t. részvényesek által megtekinthető, illetve az a t. részvényesek rendelkezésére bocsájtatik.

Arad, 1916. évi január hó 31-én.

Az igazgatóság.